

## OPINIE JURIDICĂ la proiectul legii privind evenimentele publice

EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL ȘI PUBLICATĂ PE CRJM.ORG

Nr./Data:	29/24 din 4 iulie 2024
Destinatari:	Ministerul Afacerilor Interne, Direcția politici în domeniul ordinii și securității publice e-mail: <a href="mailto:sergiu.sofronii@mai.gov.md">sergiu.sofronii@mai.gov.md</a> ; Pentru informare: e-mail: <a href="mailto:secretariat@mai.gov.md">secretariat@mai.gov.md</a> și <a href="mailto:mai@mai.gov.md">mai@mai.gov.md</a>
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova ( <a href="http://www.crjm.org">www.crjm.org</a> ), persoană de contact: Daniel GOINIC, Director de Program, e-mail: <a href="mailto:daniel.goinic@crjm.org">daniel.goinic@crjm.org</a> ,

Această opinie este prezentată Ministerului Afacerilor Interne de către Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) în contextul consultărilor publice referitoare la proiectul de lege privind evenimentele publice (în continuare – *proiectul*).

Conform autorilor, scopul proiectului constă în reglementarea procesului de organizare și desfășurare a evenimentelor publice, care nu cad sub incidența prevederilor Legii nr. 26/2008 privind întrunirile.

Pentru a îmbunătăți versiunea actuală a proiectului, CRJM propune introducerea unor amendamente care să clarifice și să definească anumite principii de bază și termeni utilizați. Aceste propuneri vizează reformularea normelor care ar putea fi considerate ambigue, asigurând totodată uniformitatea și coerența proiectului cu alte legi relevante.

Lista tuturor modificărilor punctuale sunt prezentate în tabelul care urmează.

Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice clarificări suplimentare.

Cu deosebit respect,



Ilie Chirtoacă  
Președinte

### CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA



str. A. Șciusev 33,  
MD-2001, Chișinău,  
Republica Moldova



+373 22 84 36 01  
+373 22 84 36 02



[contact@crjm.org](mailto:contact@crjm.org)



[www.crjm.org](http://www.crjm.org)



[crjm.org](http://crjm.org)



[crjmolдова](https://twitter.com/crjmolдова)

Nr.	Textul existent în proiectul votat în prima lectură	Modificări propuse de CRJM (formulările în legătură cu care se propune eliminarea au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat)	Argumente/Comentarii
1.	<p><b>Articolul 2.</b> Noțiuni principale <i>control preventiv al bagajelor</i> – verificarea sumară vizuală, prin palpare sau utilizare a unor echipamente tehnice fixe/portabile de detectare, a ținutei vestimentare și a bagajelor persoanei, în scopul prevenirii introducerii în locurile de desfășurare a evenimentului public a armelor, substanțelor explozive, a oricăror substanțe interzise sau altor obiecte ce pot pune în pericol viața sau sănătatea oamenilor, precum și a materialelor care conțin simboluri discriminatorii; <i>control preventiv al mijlocului de transport</i> – verificarea sumară vizuală a mijlocului de transport, ... substanțelor explozive, ...</p>	<p><b>Articolul 2.</b> Noțiuni principale <i>control preventiv al bagajelor</i> – verificarea sumară vizuală, prin palpare sau utilizare a unor echipamente tehnice fixe/portabile de detectare, a ținutei vestimentare și a bagajelor persoanei, în scopul prevenirii introducerii în locurile de desfășurare a evenimentului public a armelor, a substanțelor și <u>materialelor explozive</u> a oricăror substanțe interzise sau altor obiecte ce pot pune în pericol viața sau sănătatea oamenilor, precum și a materialelor care conțin simboluri discriminatorii; <i>control preventiv al mijlocului de transport</i> – verificarea sumară vizuală a mijlocului de transport, ... a substanțelor și <u>materialelor explozive</u>, ...</p>	<p>Considerăm necesară introducerea termenului de „materiale explozive” deoarece acestea pot include atât substanțele explozive, cât și alte materiale capabile să producă o explozie prin reacții chimice sau fizice. Acest termen este esențial pentru a acoperi o gamă mai largă de elemente explozive, care nu se limitează doar la substanțele pure/ ingrediente primare, ci și la combinațiile complexe sau produse finite, gata de utilizare în scopuri specifice.</p> <p>Ambii termeni, "substanțe explozive" și "materiale explozive," sunt prevăzuți în combinație în cadrul Legii nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, dar și sunt integrați în anumite norme ale Codului penal, subliniind importanța lor în contextul legal și juridic.</p>
2	<p><b>Articolul 3.</b> Principii de bază ... c) nediscriminare – nimeni nu trebuie să fie limitat în dreptul de a organiza, desfășura sau participa</p>	<p>nediscriminare – <u>este interzisă orice formă de discriminare la organizarea, desfășurarea sau participarea la un eveniment public;</u></p>	<p>Autorul propune definirea principiului nediscriminării prin coraportarea la motivele de prejudecată. Fiind preluate din Codul Penal sau Codul Contravențional,</p>

**CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA**



str. A. Șciusev 33,  
MD-2001, Chișinău,  
Republica Moldova



+373 22 84 36 01  
+373 22 84 36 02



contact@crjm.org



www.crjm.org



crjm.org



crjmoldiva

	la un eveniment public pe motive de prejudecată;		<p>acestea ar putea ajuta cititorul să înțeleagă ideea normei, dar nu ar asigura coerența juridică necesară.</p> <p>Motivele de prejudecată presupun ideile preconcepute ale făptuitorului, adică persoana care deja are intenția de a comite / sau care a comis o infracțiune sau contravenție pe baza uneia sau mai multor prejudecăți. Cu toate acestea, articolul 3 din proiectul de lege reglementează principii, subliniind aspectul diriguitor și preventiv al legii, nu cel coercitiv.</p> <p>Pentru a asigura o reglementare clară a principiului dat, propunem adoptarea versiunii „clasice” inspirate din Legea 121/2012. Aceasta definește discriminarea ca orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluia scop sunt proporționale, adecvate și necesare.</p>
3.	<b>Articolul 5.</b> Organizatorii și participanții la evenimentul public (1) Orice persoană fizică cu capacitate deplină de	3) Nimeni nu poate fi obligat să organizeze, să desfășoare, să participe sau să asiste la un eveniment public contra voinței proprii.	În înțelegerea noastră, și probabil a autorului, diferența dintre „a participa” și „a asista” constă în nivelul de implicare și rolul pe care îl are persoana în cadrul unui

## CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA



str. A. Șciusev 33,  
MD-2001, Chișinău,  
Republica Moldova



+373 22 84 36 01  
+373 22 84 36 02



contact@crjm.org



www.crjm.org



crjm.org



crjmoldiva

	<p>exercițiu, precum și orice persoană juridică poate organiza și desfășura un eveniment public.</p> <p>(2) Orice persoană fizică poate participa la un eveniment public.</p> <p>(3) Nimeni nu poate fi obligat să organizeze, să desfășoare, să participe sau să asiste la un eveniment public contra voinței proprii.</p>		<p>eveniment public. Persoana care participă la un eveniment este direct implicată în activitățile desfășurate (ca un vorbitor, un prezentator, etc). Pe de altă parte, persoana care asistă la un eveniment este prezentă, dar se limitează la a urmări și a asculta ceea ce se întâmplă. De exemplu, într-un concert sau o piesă de teatru, persoanele care asistă sunt publicul, care urmărește prestația, fără a interacționa direct cu artiștii sau organizatorii.</p> <p><u>În acest sens, propunem ca autorul să decidă fie excluderea termenului „a asista” (deoarece participarea poate îngloba asistarea), fie pentru coerență normativă, includerea acestui termen în alte norme ale proiectului (de exemplu, principii de bază, alineatul 2 al articolului 5 etc.).</u></p>
4.	<p><b>Articolul 6. Limitări</b></p> <p>...</p> <p>(2) În timpul evenimentului public este interzisă:</p> <p>c) etalarea emblemelor, a steagurilor, a pancartelor sau altor materiale ce conțin simboluri, imagini ori texte cu conținut obscen, discriminatoriu, fascist ori extremist sau difuzarea lor prin orice mijloc;</p>	<p>(2) În timpul evenimentului public este interzisă: Etalarea emblemelor, a steagurilor, a pancartelor sau altor materiale ce conțin simboluri, imagini ori texte cu conținut obscen, discriminatoriu, fascist, <u>rasist</u>, <u>xenofob</u> ori extremist sau difuzarea lor prin orice <u>alt</u> mijloc.</p>	<p>Presupunem că norma dată din proiect a fost inspirată din Articolul 365<sup>3</sup> al Codului Contravențional, introdus în 2018. Modificările propuse de CRJM urmăresc să alinieze această normă cu prevederile relevante ale Codului Penal, în special cu alin 2. art 134<sup>18</sup>, introdus în 2021. Ajustările propuse sunt esențiale pentru a elimina eventualele contradicții și pentru a facilita interpretarea și implementarea corectă a normei din proiect.</p>

## CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA



str. A. Șciusev 33,  
MD-2001, Chișinău,  
Republica Moldova



+373 22 84 36 01  
+373 22 84 36 02



contact@crjm.org



www.crjm.org



crjm.org



crjmoldiva

			<p><u>La fel, propunem autorului analiza oportunității definirii sau explicării tipurilor de materiale care ar avea caracter „obscen” și ar fi interzise pentru utilizare în cadrul unui eveniment public.</u></p> <p>Nu negăm că autoritățile naționale pot avea o marjă de apreciere în evaluarea „obscenității” și în implementarea măsurilor necesare pentru protecția moralității publice. Totuși, impunerea generală a interzicerii materialelor cu simboluri, imagini sau texte cu conținut obscen, indiferent de contextul evenimentului public, ar putea să nu treacă testul proporționalității și necesității acestor măsuri. De exemplu, în cauza <a href="#">Mătășaru c. Moldovei</a> (nr. 69714/16), reclamantul la protest a adus două obiecte artisanale asemănătoare unui falos și unui vagin. Pe acestea, el a plasat pozele unor politicieni și conducători ai procuraturii. El a fost sancționat pentru asta. <u>Cu toate acestea, CtEDO a constatat că libertatea de exprimare este aplicabilă în această situație, chiar dacă reclamantul a protestat folosind obiecte cu caracter obscen.</u></p>
--	--	--	---

#### CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA



str. A. Șciusev 33,  
MD-2001, Chișinău,  
Republica Moldova



+373 22 84 36 01  
+373 22 84 36 02



contact@crjm.org



www.crjm.org



crjm.org



crjmoldiva

5.	(2) În timpul desfășurării evenimentului public, organizatorul are obligația de a asigura accesul în clădirile din imediata apropiere a locului unde are loc evenimentul, cât și să întreprindă orice alte măsuri legale de natură a asigura caracterul pașnic și civilizat al evenimentului. În acest sens, organizatorul poate crea un aparat propriu de ordine, format din personal purtând însemne distinctive.	(2) În timpul desfășurării evenimentului public, organizatorul are obligația de a asigura accesul la clădirile din proximitatea locației evenimentului și de a lua toate măsurile legale necesare pentru a menține ordinea și caracterul pașnic al evenimentului. În acest sens, organizatorul poate constitui un aparat propriu de menținere a ordinii, format din personal cu însemne distinctive.	Propuneri de îmbunătățire a clarității textului normei.
6.	<b>Articolul 14.</b> Asigurarea ordinii publice, dispersarea forțată, răspunderea (2) Organizatorul, participanții, reprezentantul administrației publice locale răspund, după caz, civil, contravențional sau penal pentru acțiunile/inacțiunile obligatorii prevăzute de prezenta lege.	<b>Articolul 14.</b> Asigurarea ordinii publice, <u>sistarea evenimentului public și dispersarea participanților</u> Asigurarea ordinii publice, sistarea evenimentului public și dispersarea acestuia se realizează în condițiile articolelor 21-22 din Legea nr. 26/2008 cu privire la întruniri. <b>Articolul 15.</b> Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi Organizatorul, participanții, reprezentantul administrației publice locale răspund, după caz, civil, contravențional sau penal pentru acțiunile/inacțiunile obligatorii prevăzute de prezenta lege.	Propuneri de îmbunătățire a clarității textului normei.

## CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA



str. A. Șciusev 33,  
MD-2001, Chișinău,  
Republica Moldova



+373 22 84 36 01  
+373 22 84 36 02



contact@crjm.org



www.crjm.org



crjm.org



crjmoldiva